

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

İMALAT SANAYİİNDE KAPASİTE KULLANIM DURUM RAPORU 2021/II

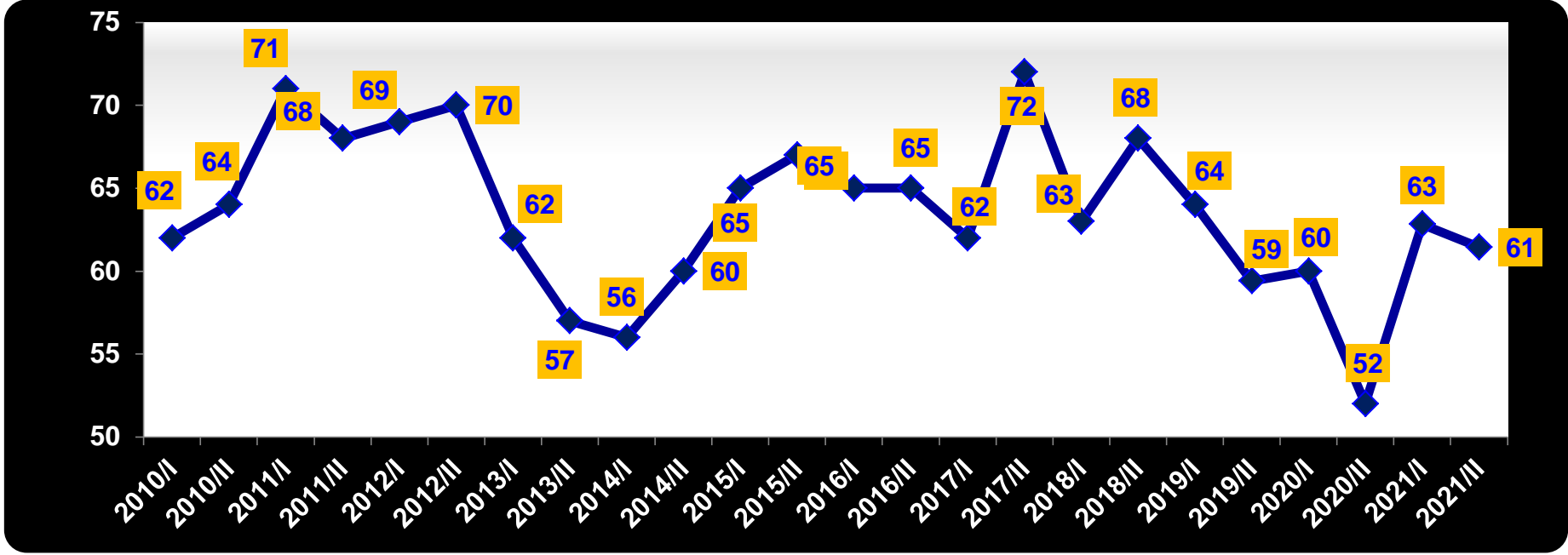
AĞUSTOS 2021

AÇIKLAMA

- Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; 1980 yılından bu yana **«İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Durumu»** çalışmasını yürütüyoruz.
- Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık **Kapasite Kullanım Oranı** çalışmamızın da ana sorusunu oluşturmaktadır.
- Geçmişte kitap olarak basılan çalışmayı, 2018 yılından itibaren de kapsamlı bir rapor olarak kamuoyuna sunmak istedik.
- Çalışma; mevcut çeyrekte **gerçekleşen durum** ve sonraki çeyrekte **beklentilere** ilişkin önemli fikirler vermektedir
- **66** üyemiz, 2021 yılı II. çeyrek için hazırlanan anket çalışmasına katılmıştır.
- Çalışma, **3 ayda bir** kısa bir anket ile üyelere sorulan sorulardan derlenmektedir.

EBSO KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Kapasite Kullanım Oranı, kullanılan üretim kapasitesinin yüzdesidir.

Kapasite Kullanımı, ekonomideki genel büyüme ve talebi yansıtmaktadır.

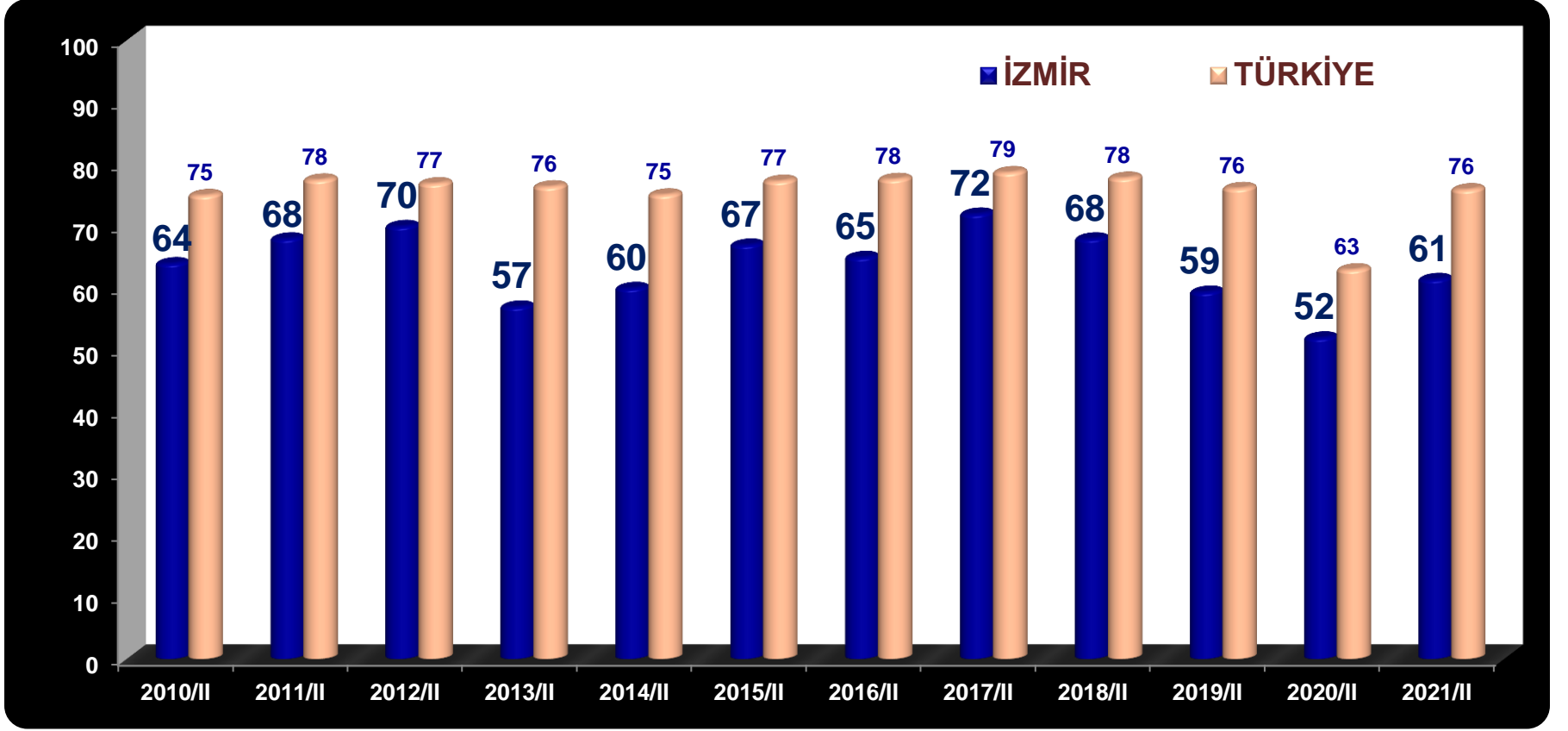
Değişimler; firmaların maliyet, karlılık ve nakit akışlarında değişimlere yol açtığı için yakından takip edilir.

EBSO üyelerine 3 ayda bir sorulan kapasite kullanım oranı artarak 2021 yılı II. çeyrekte de **%61** olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılının ikinci çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%20'si** tam kapasite ile, **%80'i** atıl kapasite ile çalıştığını belirtmiştir.

EBSO SEKTÖREL KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

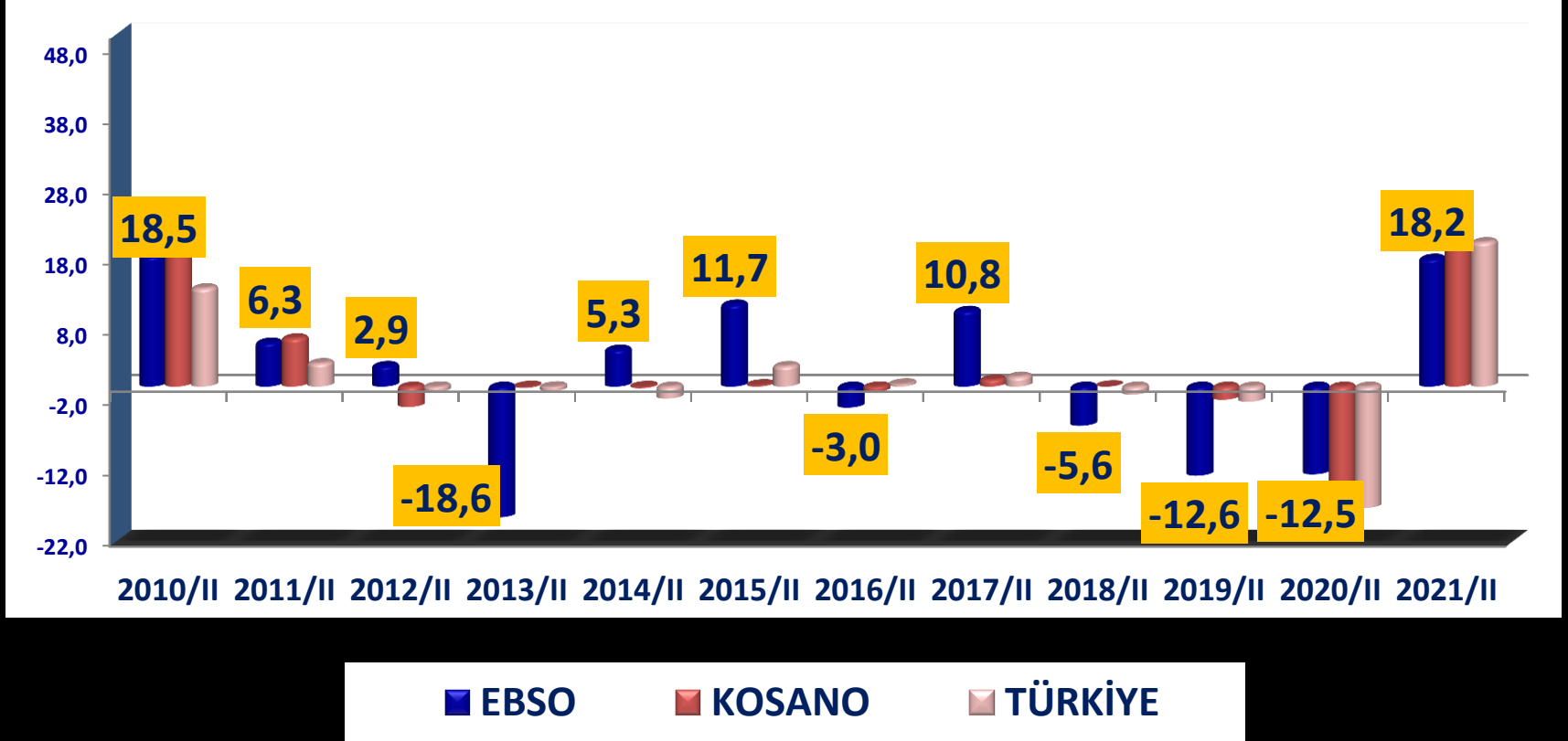
SEKTÖR ADI	KKO (%)
TEKSTİL VE DERİ ÜRÜNLERİ SANAYİ	51,0
GIDA SANAYİ	61,2
TÜKETİM	57,0
KAĞIT VE BASIM SANAYİ	65,0
AĞAÇ VE MOBİLYA SANAYİ	56,3
ÇEŞİTLİ İMALAT SANAYİ	51,6
KİMYA VE KİMYASAL ÜRÜNLER SANAYİ	74,0
İNŞAAT SANAYİ	60,0
DEMİR-ÇELİK, METAL VE DÖKÜM SANAYİ	50,7
ARA	59,8
MADEN, TOPRAK, MERMER ve CAM SANAYİ	79,9
TAŞIT VE OTOMOTİV YAN SANAYİ	49,8
MAKİNA SANAYİ	50,3
ELEKTRİK-ELEKTRONİK SANAYİ	80,0
YATIRIM	70,0

YILLAR İTİBARI İLE II. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

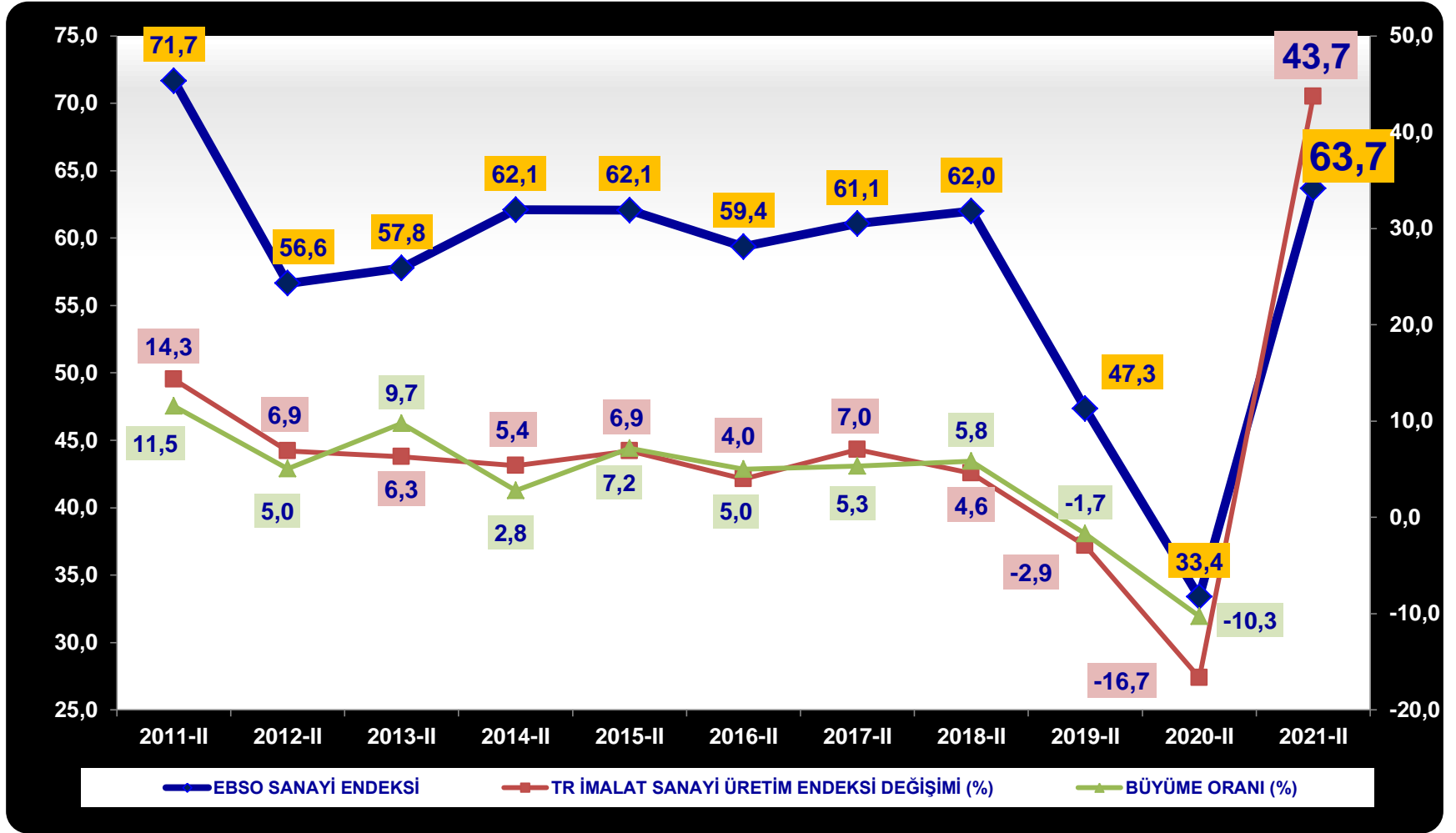
Son 10 yılın kapasite kullanım oranı ortalaması; EBSO üyelerinde %63, Türkiye genelinde %76'dır.

YILLAR İTİBARI İLE II. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

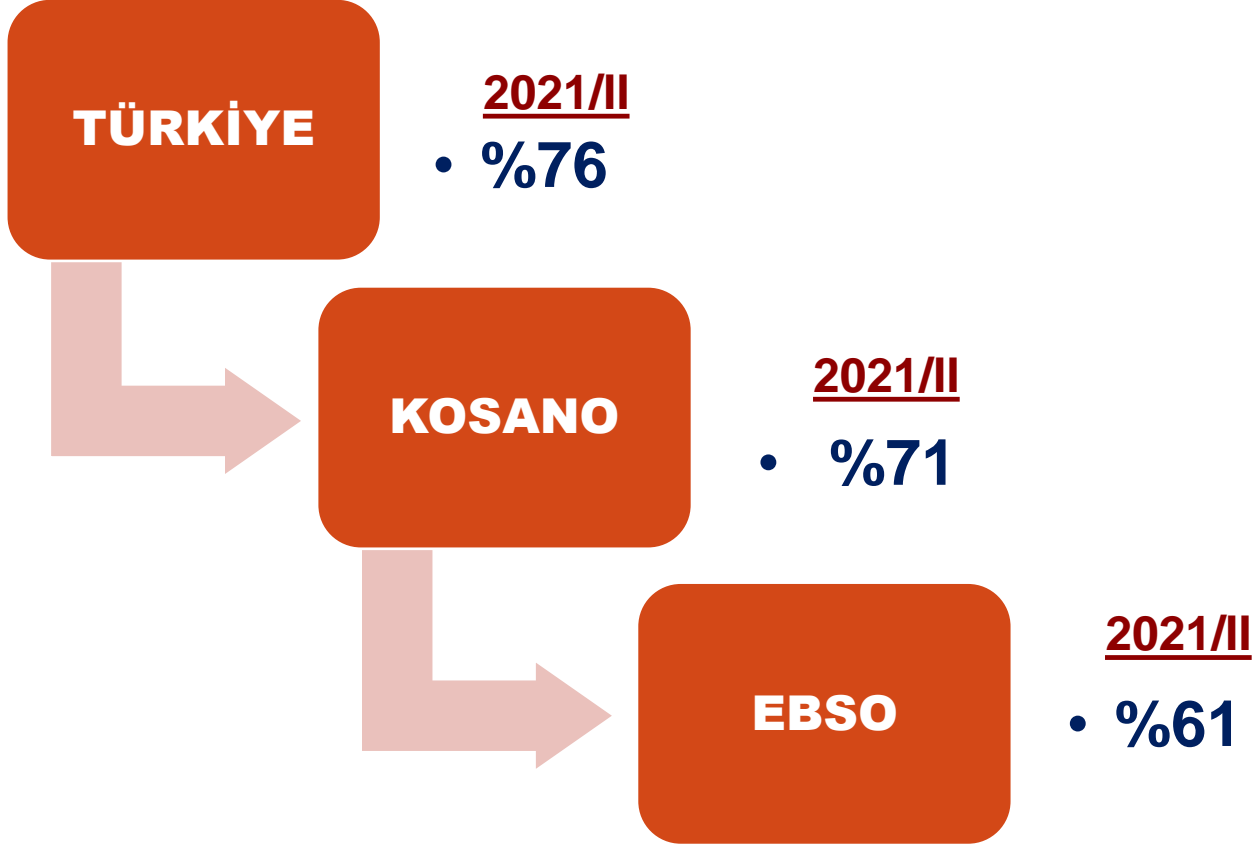
2021 yılı II. çeyrek kapasite kullanım oranı, 2020 yılı II. çeyrek ile kıyaslandığında, **18,2** puanlık bir artış yaşandığı görülmektedir.

EBSO SANAYİ ENDEKSİ & İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ & BÜYÜME ORANI İLİŞKİSİ

İkinci çeyrekler itibariyle, **EBSO Sanayi Endeksi** ile Türkiye geneli **İmalat Sanayi Üretim Endeks** ve **Büyüme Oranları** paralel bir ivme sergilemektedir.

KARŞILAŞTIRMALI KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

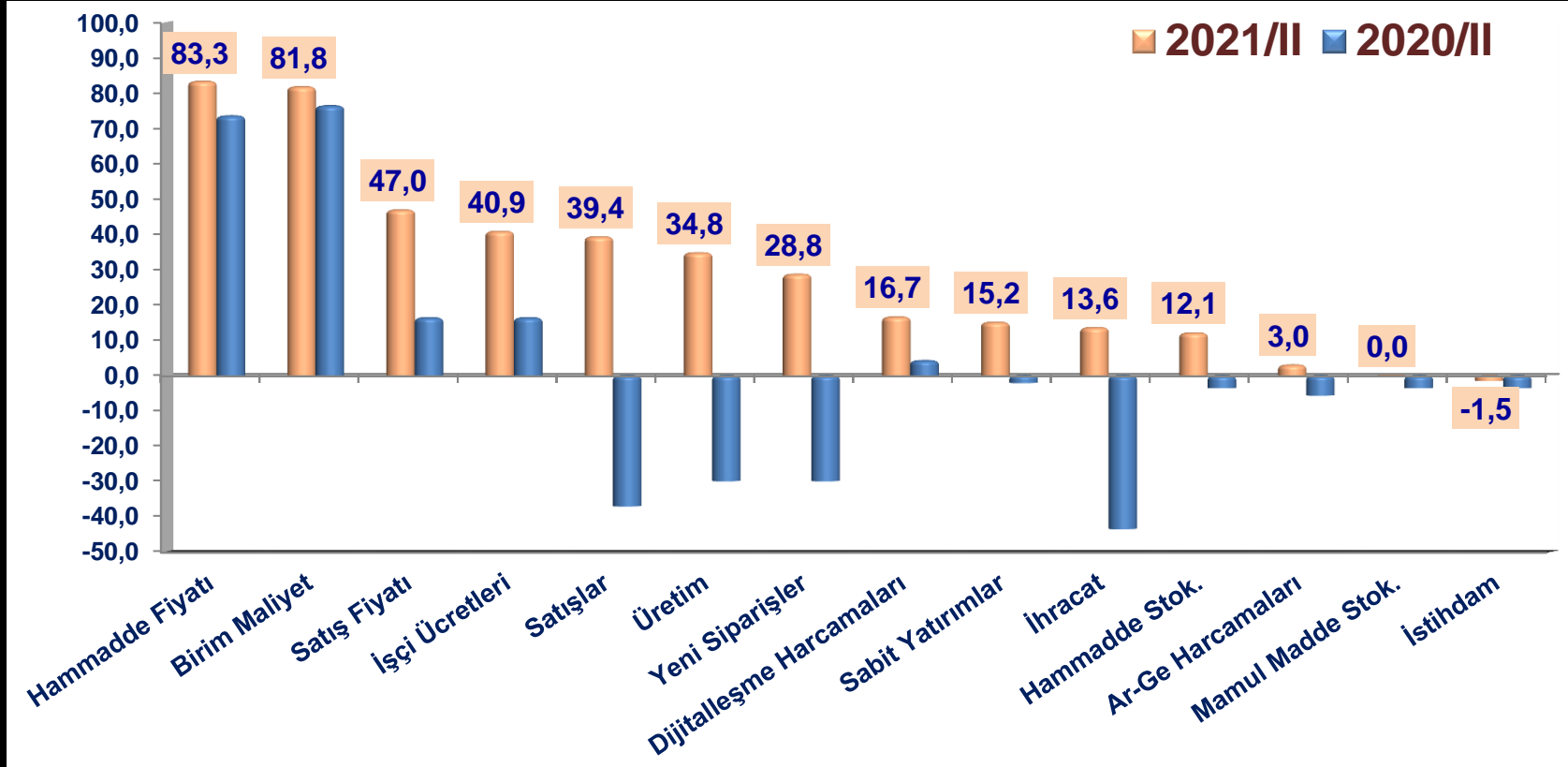
EBSO üyelerinin kapasite kullanım oranının daha düşük görünmesi, teknik olarak işletmelerin geleceği düşünerek gereğinden büyük kurulması ile ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte; gerek Türkiye geneli, gerekse Kocaeli ile kapasite kullanım eğilimlerinin benzeşmesi ölçümün sağlıklı olduğunu da ortaya koymakta olup, **bir önceki çeyreğe göre Türkiye genelinde 1 puan artarken, EBSO'da 2 puan azalış olduğu gözlenmiştir.**

2021 YILI II. ÇEYREK AÇIKLANAN VERİLER

EKONOMİK GÖSTERGELER - TÜRKİYE	2021/I	2021/II	DEĞİŞİM (%)
Yİ ÜFE (%)	28,2	38,8	37,8
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler (Adet)	33.313	38.527	15,7
Dolar	7,4	8,4	13,4
Euro	8,9	10,1	13,3
Reel Kesim Güven Endeksi	109,0	111,4	2,2
Kapasite Kullanım Oranı (%)	75,0	75,9	1,2
Ekonomik Güven Endeksi	97,0	94,8	-2,3
PMI	52,9	50,3	-4,9
Tüketici Güven Endeksi	84,8	79,7	-6,0
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çekler (Adet)	5.782	5.299	-8,4

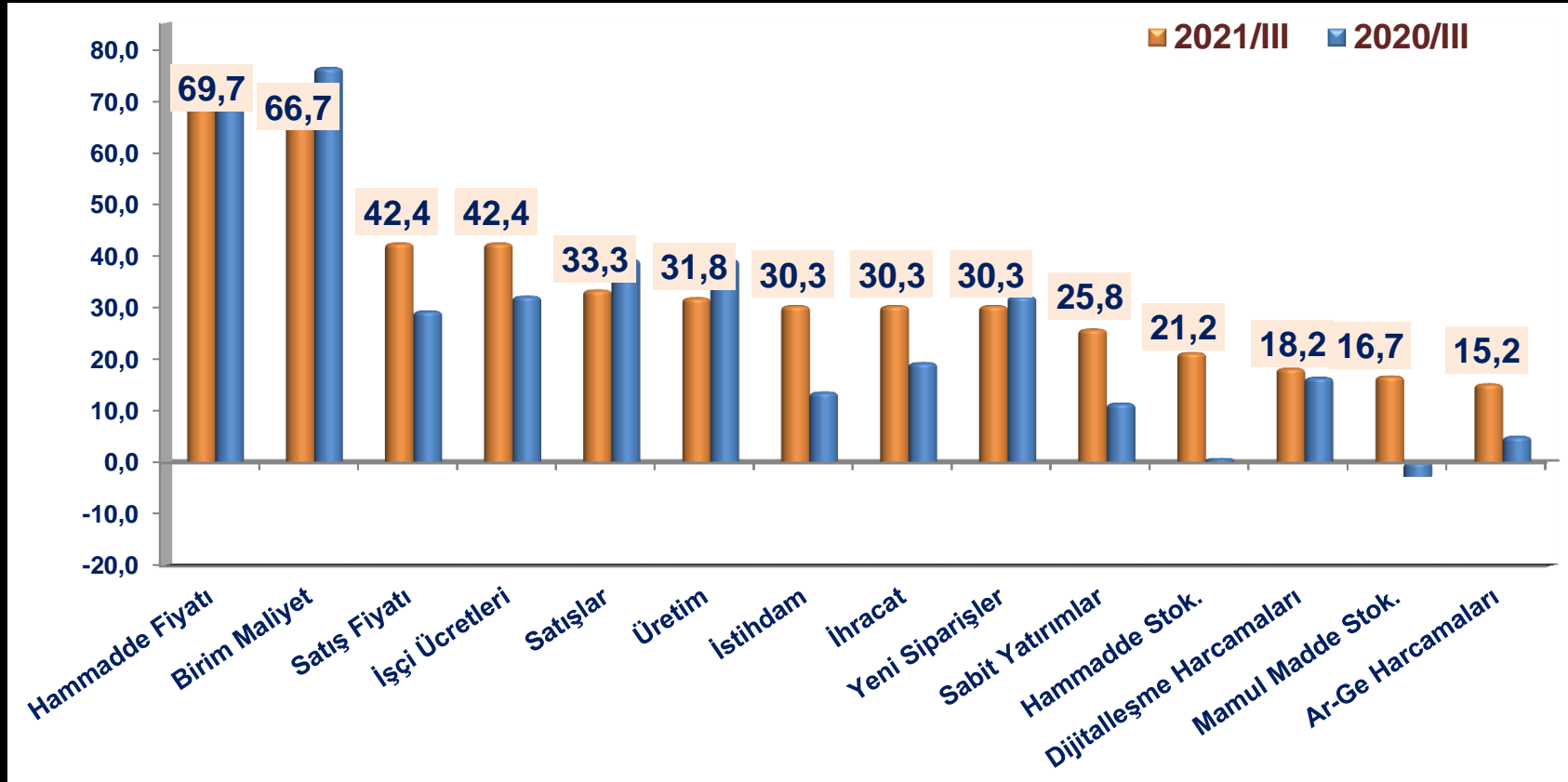
2021 yılı II. çeyrek verileri, bir önceki çeyrek ile kıyaslandığında; ekonomi güven endeksi, PMI, tüketici güven endeksi ve karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen çek adedi verileri dışında tüm verilerde artış gözlenmiştir.

2021 YILI II. ÇEYREKTE NET GERÇEKLEŞME

Net gerçekleşme; ilgili başlıklarda gerçekleşen artış ve azalışın farkından elde edilir. Üyelerin **%83,3'ü** 2021'in ikinci çeyreğinde ilk sırada, **hammadde fiyatlarının** arttığını ifade etmiştir. Onu, birim maliyet ve satış fiyatları izlemiştir.

2021 YILI III. ÇEYREK İÇİN NET BEKLENTİLER

Üyelerin **%69,7'si** 2021 yılının üçüncü çeyreğinde **hammadde fiyatlarının** ilk sırada artacağını, birim maliyet ve satış fiyatlarının bunu izleyeceğini belirtmiştir.

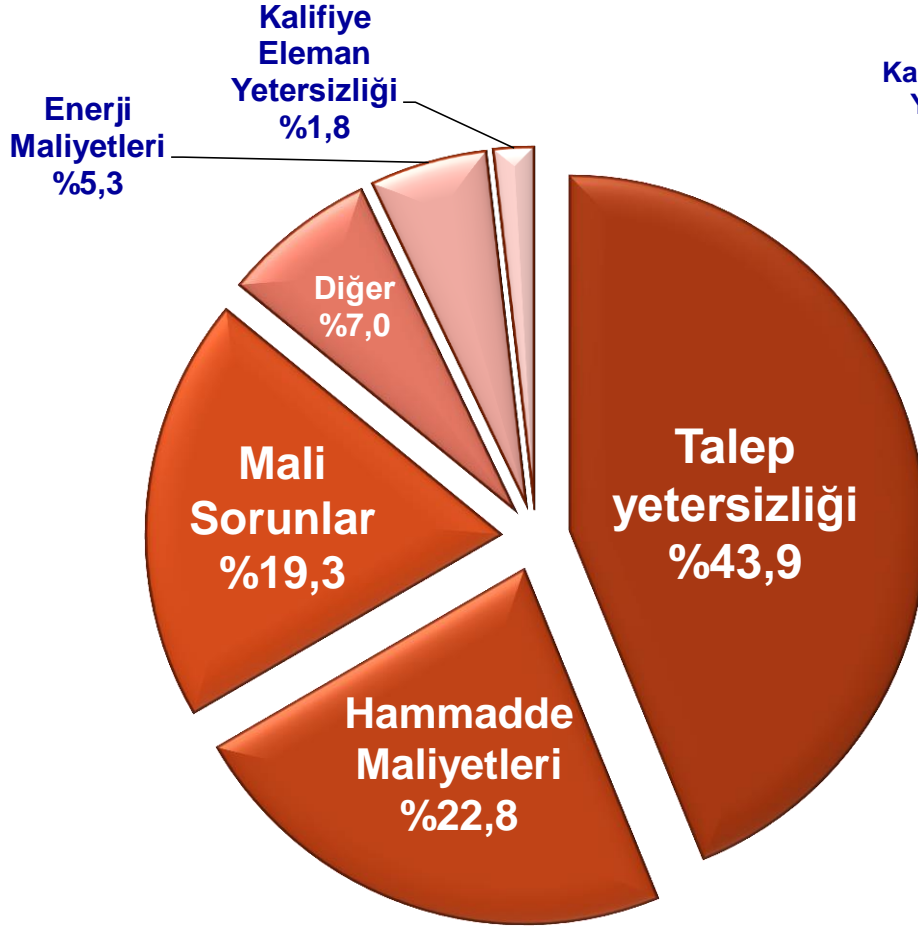
FASON ÜRETİM PAYI

2021 yılı ikinci çeyrekte **fason üretim oranı %56,56** olarak gerçekleşmiştir.

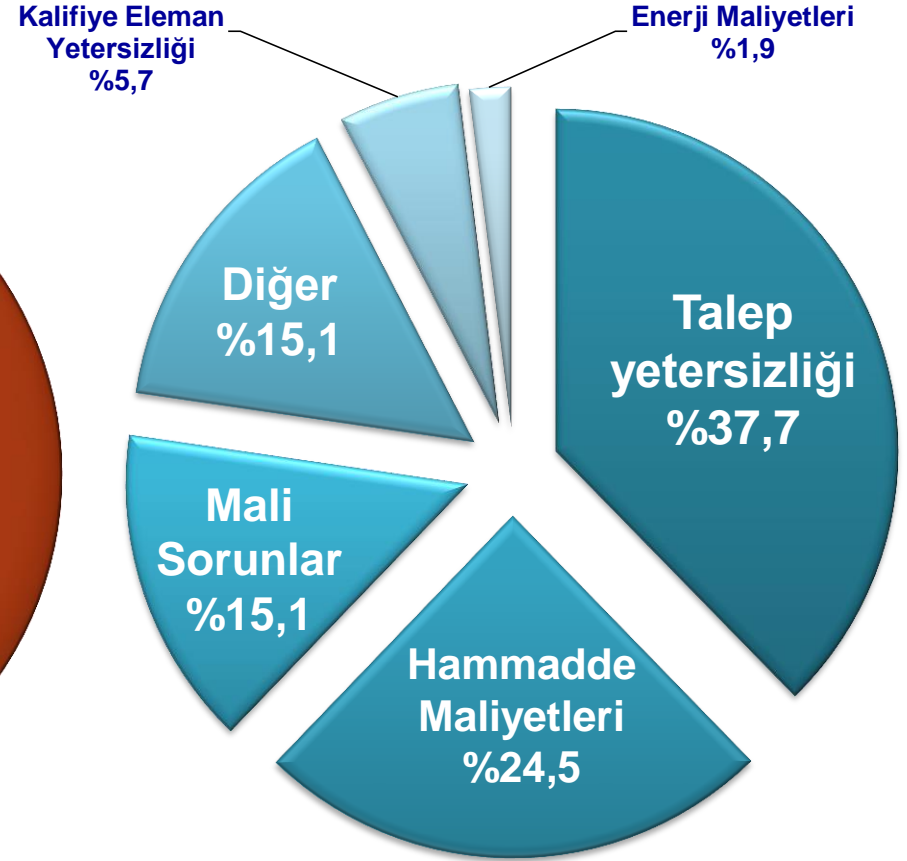

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

2021/I

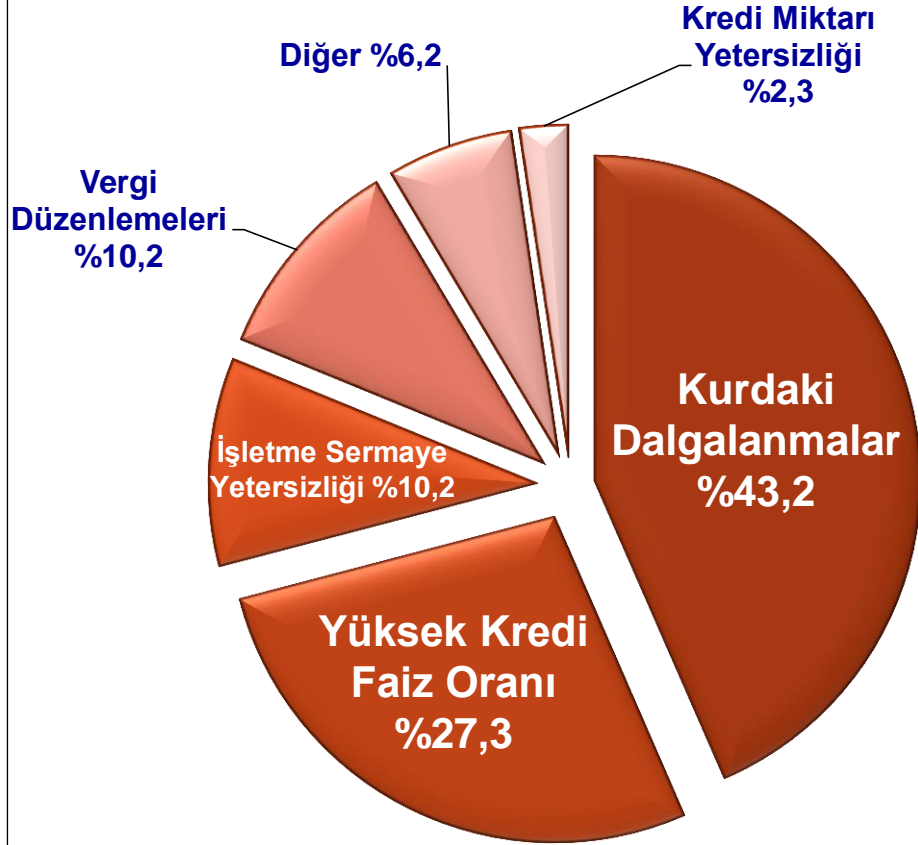
2021/II

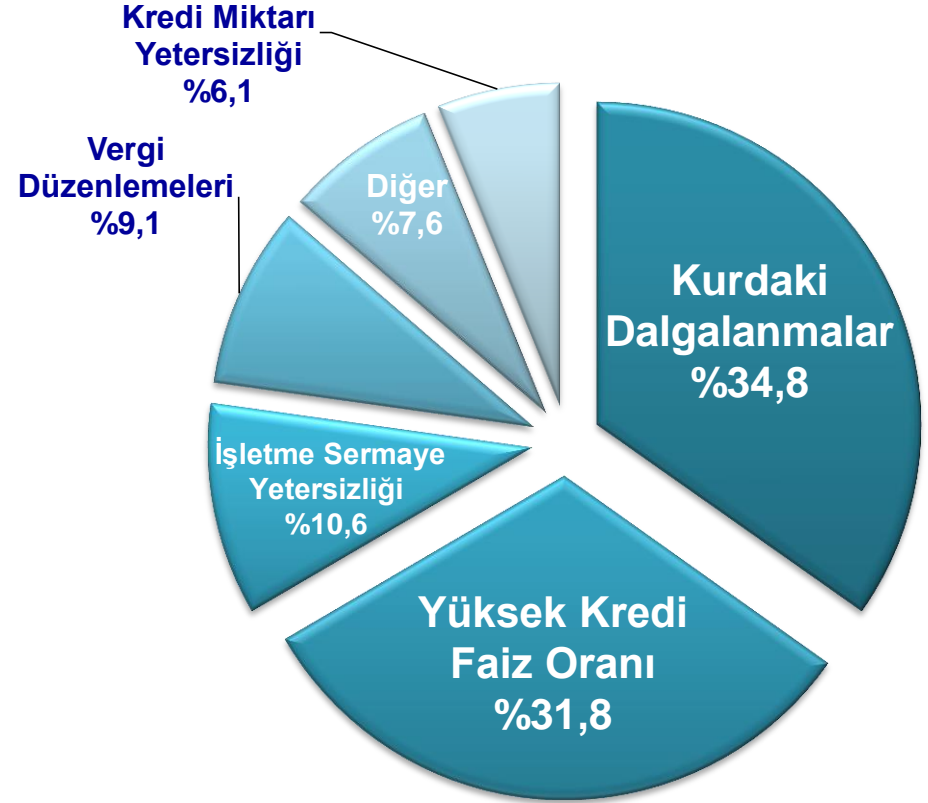
2021 yılının ikinci çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%37,7'si talep yetersizliğini**, atıl kapasite ile çalışmada öncelikli olarak göstermektedir. İkinci sırada hammadde maliyetleri, üçüncü sırada mali sorunlar yer almıştır.

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

2021/I

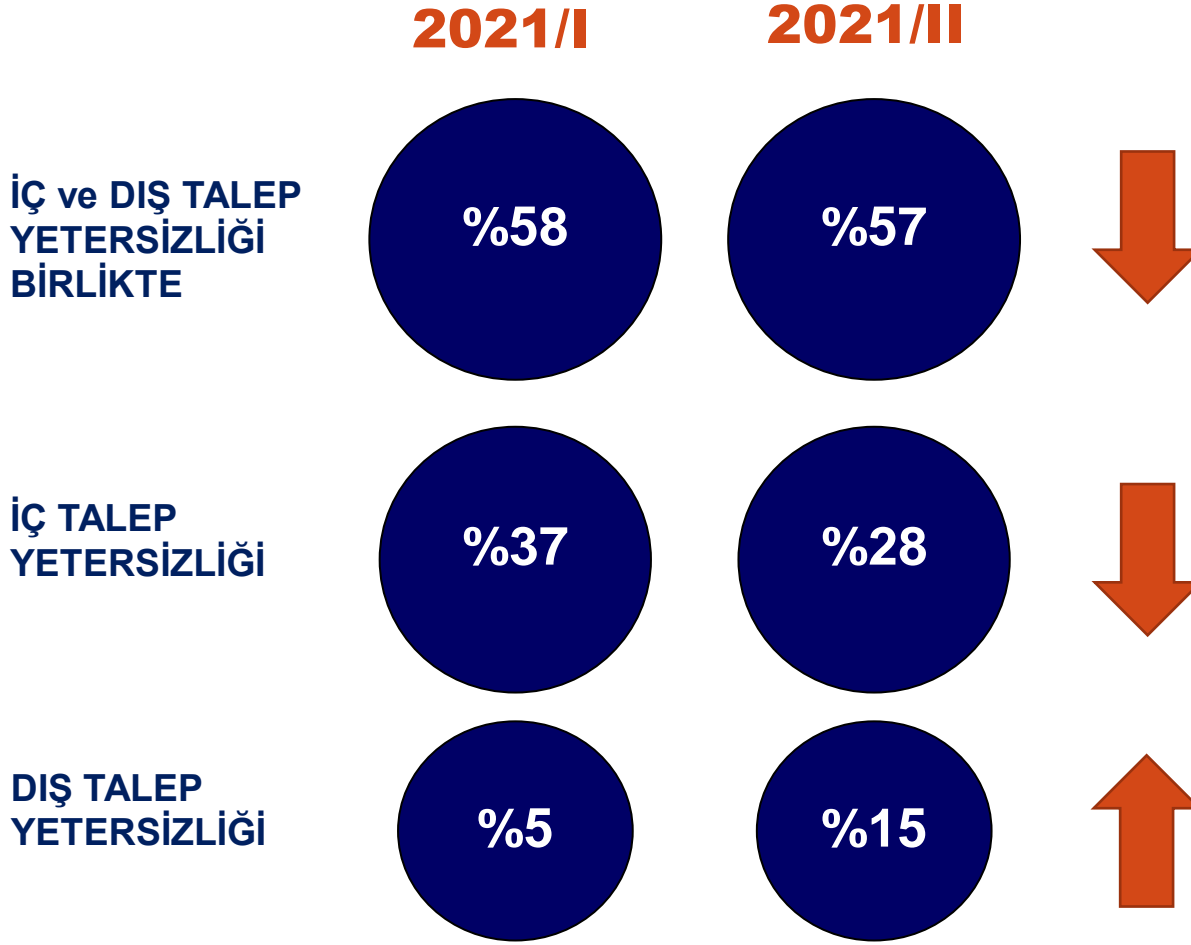
2021/II

2021 yılı II. çeyrekte mali sorunların nedenleri;

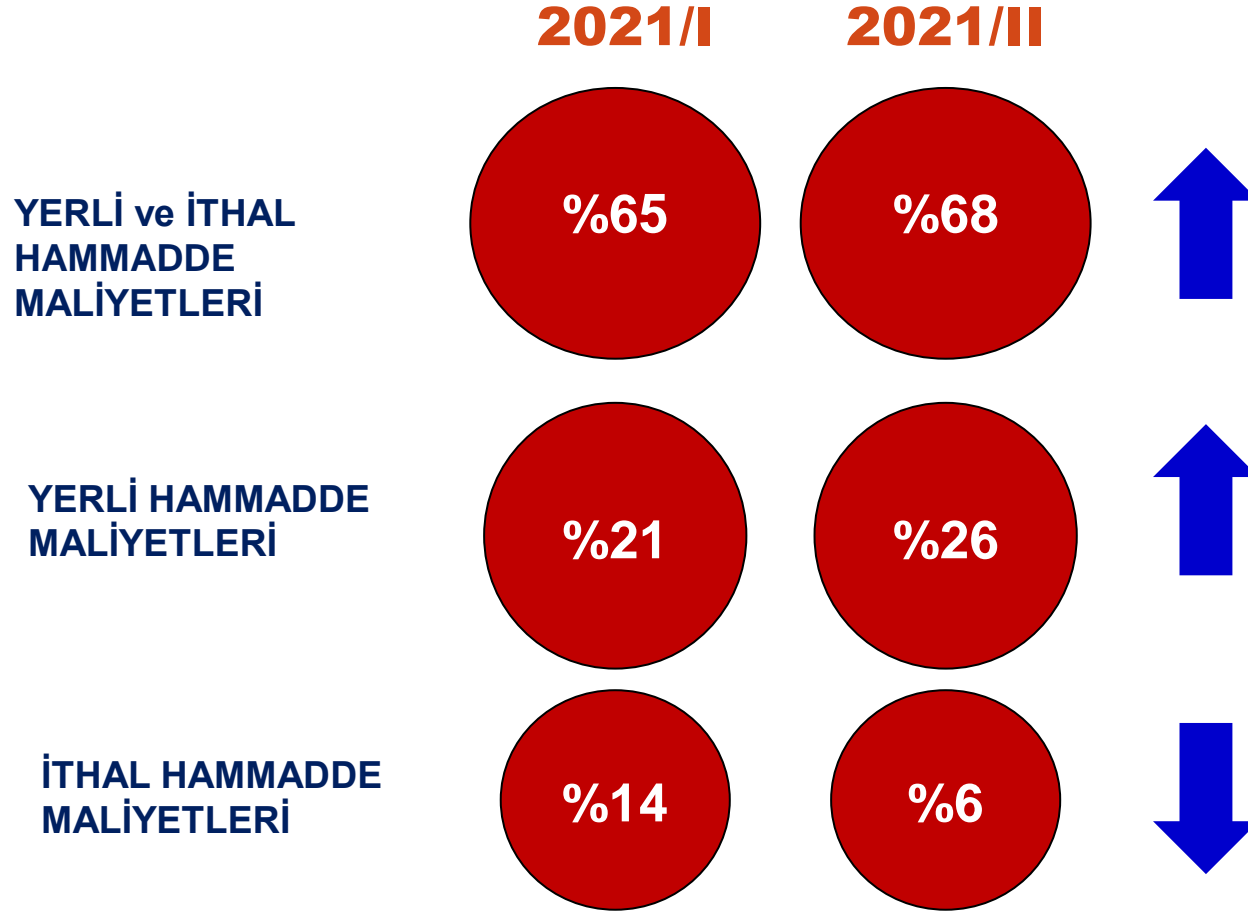
%34,8 ile ilk sırayı **Kurdaki Dalgalanmalar**, ikinci sırada **%31,8** ile **Yüksek Kredi Faiz Oranı**, üçüncü sırada **%10,6** ile **İşletme Sermaye Yetersizliği** gelmektedir.

TALEP YETERSİZLİĞİ SEBEPLERİ

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden ilk sırada gösterilen talep yetersizliğinde 2021 yılı ikinci çeyrekte firmaların **%57'si** iç ve dış talep yetersizliğinin birlikte yaşandığını belirtmiştir.

HAMMADDE MALİYETLERİ

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden 2. sırada gösterilen hammadde maliyetlerinde 2021 yılı ikinci çeyrekte firmaların **%68'i hem yerli hem de ithal hammadde temininde** sorun yaşadığını belirtmiştir.

EK TABLO 1 ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

(%)	Mali Sorunlar	Talep Yetersizliği	Hammadde Maliyetleri	Enerji Maliyetleri	Kalifiye Eleman Yetersizliği	Diğer
2017/I	7,6	17,1	15,9	17,7	23,1	18,6
2017/II	9,9	13,7	18,0	18,6	19,6	20,2
2017/III	8,3	16,5	17,6	18,0	21,0	18,7
2017/IV	6,9	17,7	17,3	21,3	19,9	17,0
2017/YILLIK	8,2	16,3	17,2	18,9	20,9	18,6
2018/I	6,6	15,3	19,2	18,7	22,4	18,0
2018/II	12,1	40,3	18,5	6,5	9,7	12,9
2018/III	14,0	36,3	21,7	5,1	8,3	14,6
2018/IV	18,5	35,7	15,3	5,1	4,5	8,9
2018/YILLIK	12,8	31,9	18,7	8,8	11,2	13,6
2019/I	16,7	41,7	13,7	3,0	2,4	7,1
2019/II	15,8	39,8	13,5	3,8	1,5	9,8
2019/III	22,3	35,8	12,4	4,1	2,6	9,3
2019/IV	12,6	40,7	11,1	7,4	3,0	11,9
2019/YILLIK	16,9	39,5	12,7	4,6	2,4	9,5
2020/I	16,9	46,5	14,1	9,9	2,8	9,9
2020/II	19,3	45,4	11,8	4,2	1,7	17,6
2020/III	13,0	50,9	12,0	3,7	4,6	15,7
2020/IV	10,2	55,1	12,2	4,1	6,1	12,2
2021/I	19,3	43,9	22,8	5,3	1,8	7,0
2021/II	15,1	37,7	24,5	1,9	5,7	15,1

EK TABLO 2 MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

(%)	Yüksek Kredi Faiz Oranları	Kredi Miktarı Yetersizliği	İşletme Sermaye Yetersizliği	Vergi Düzenlemeleri	Kurdaki Dalgalanmalar	Diğer
2017/I	16,5	23,5	21,2	21,1	-	17,7
2017/II	16,5	22,3	23,4	19,7	-	18,1
2017/III	15,0	22,6	24,2	19,7	-	18,6
2017/IV	13,8	22,4	20,5	21,4	-	21,9
2017/YILLIK	15,5	22,7	22,3	20,5	-	19,1
2018/I	14,5	21,8	22,6	20,7	-	20,3
2018/II	34,7	4,8	8,1	7,3	36,3	11,0
2018/III	34,4	5,2	6,3	4,2	41,7	8,3
2018/IV	35,7	3,8	8,3	6,4	38,2	7,6
2018/YILLIK	29,8	8,9	11,3	9,7	38,7*	11,8
2019/I	38,7	7,1	7,7	4,2	38,1	4,2
2019/II	40,6	4,5	6,8	7,5	33,1	7,5
2019/III	36,3	5,7	7,8	5,7	36,3	8,3
2019/IV	26,7	6,7	11,1	10,4	35,6	9,6
2019/YILLIK	35,6	6,0	8,4	7,0	35,8	7,4
2020/I	27,8	10,1	12,7	7,6	30,4	11,4
2020/II	20,0	8,6	10,7	15,0	27,9	17,9
2020/III	19,5	5,3	8,3	9,0	45,1	12,8
2020/IV	36,4	18,2	19,7	10,6	4,5	10,6
2021/I	27,3	2,3	10,2	10,2	43,2	6,2
2021/II	31,8	6,1	10,6	9,1	34,8	7,6

*Son 3 çeyreğin ortalamasıdır.

EK TABLO 2 NET GERÇEKLEŞEN YENİ SİPARİŞLER

	YENİ SİPARİŞLER (%)			
	ARTTI	AZALDI	AYNI KALDI	NET DURUM
2018/II	35,5	10,5	54,0	25,0
2018/III	21,9	32,3	45,8	-10,4
2018/IV	23,6	34,4	42,0	-10,8
2019/I	26,2	33,3	40,5	-7,1
2019/II	21,8	31,6	46,6	-9,8
2019/III	27,5	33,2	39,4	-5,7
2019/IV	27,4	21,5	51,1	5,9
2020/I	20,3	46,8	32,9	-26,6
2020/II	22,9	52,9	24,3	-30,0
2020/III	39,8	33,1	27,1	6,8
2020/IV	36,4	39,4	24,2	-3,0
2021/I	42,0	18,2	39,8	23,9
2021/II	42,4	13,6	43,9	28,8

EK TABLO 3 FASON ÜRETİM

DÖNEM	FASON ÜRETİMİN TOPLAM ÜRETİM İÇİNDEKİ PAYI (%)
2016/I	30,14
2016/II	51,85
2016/III	34,78
2016/IV	36,49
2017/I	30,25
2017/II	38,12
2017/III	47,17
2017/IV	27,06
2018/I	25,26
2018/II	21,50
2018/III	48,86
2018/IV	37,91
2019/I	36,33
2019/II	40,66
2019/III	41,33
2019/IV	52,40
2020/I	35,33
2020/II	50,14
2020/III	46,06
2020/IV	66,89
2021/I	66,72
2021/II	56,56